

TRIBUNA

REDACȚIA

Arad, Deák Ferencz-u. Nr. 20.

ABONAMENTUL

pentru Austro-Ungaria:
 un an 20 cor.
 șase luni 10 cor.
 trei luni 5 cor.
 o lună 2 cor.
 Nr. de Duminecă pe an 4 cor.
 pentru România și străinătate pe an
 40 franci.

Manuscrisurile nu se înapoiază.

ADMINISTRAȚIA
 Arad, Deák Ferencz-u. Nr. 20.

INSERTURILE:

de un și garmond: prima dată la
 două, a doua oară la două, a treia
 oară la două de fiecare publicare.

Atât abonamentele, cât și inserțiile,
 trebuie să se plătească înainte în Arad.

Telefon pentru oraș și comitate
 Scrierile adresate nu se primesc

O PAGINĂ DIN ISTORIA PRESEI MAGHIARE.

Din vremuri îndepărtate deja fiecare aristocrat maghiar își avea Ovreiul său de casă. Acesta era însărcinat cu aranjarea araverilor — de multe ori murdare. Tot așa, cancelarii și alți înalți dignitari ai țării aveau și ei Ovreiul lor, de care se foloseau în diferite treburi.

Obiceiul acesta a rămas până în zilele noastre.

Dintre ministrii cel care s'a folosit și de trei Ovrei d'odată, a fost Széll Kálmán. Adorján dela organul său semioficios venea la școli și să-l aducă noutățile dimineața pe ale nopții le afla excelența înainte de a se culca): la dejun îi ținea de urit Vészi, (János Weiss), marele cronicar al tuturor campaniilor politice, prin condeiul căruia Széll își plasa părerile pentru care nu-l venea la socoteală să ia răspunderea: ear la câte un club restaurant întâlnea, din întâmplare, pe Fenyő Sándor, jurnalistul de opoziție de care se slugia.

Dintre toți acești stimați israeliți cel mai cu trecere era însă Fenyő Sándor. El și făcuse stagiul de abil »jornalist« la un ziar guvernamental: »Magyar Hirlap«, și când a trecut proprietar la »Egyetértés«, sigur că nu s'a desbrăcat nici de vechile simpatii nici de apucăturile care se vede că erau a doua natură, ca să nu zicem născuți din fire...

Vorba e că pentru partidul kossuthist noua achizițiune fu fatală. Kossuth Franczi silit să părăsească de mai multe ori ziarul la care figurase ca »politikai vezér«: își părăsi acest post — bine retribuit de altfel! — și Eötvös Károly. Scurt: se face în partid o învâlmășeală, din care se nascu o soluțiune și un al doilea ziar kossuthist: »Független Magyarország«, unde preponderanța o au — creștinii. Într'astea peste »Egyetértés« mai dete cu buclucul cu Dienes Márton, alt onorabil israelit, pe care-l bănușiseră mulți că era Ovreiul de casă al prim-ministrului Héderváry, ori că voia să-și câștige; lăcomia i-a stricat însă omenia. Pap Zoltán a depus adică la biroul Camerii rînduindu-l suma cu care Ovreiul Dienes credea că o să-l cumpere, pe el, deputat get-beget în ziar...

Destul că toate aceste au produs în partidul kossuthist multe încurcături și vulpoiul de Széll își putea ride în barbă de festa ce se jucat, prin Ovreiul său, nu numai adver-

sarilor săi kossuthiști, dar chiar și succesului său — Héderváry.

Mândru de atâta putere și ispravă ce face prin ziarul său, Fenyő s'a dat tot mai mult pasiunii »nobile« (credea el!) de a introduce în misterele »vieții de capitală« tinerele vlăstare, fetițe eleve la școală. Îndeosebi sub Széll orgiile sale ajunseră secret public. Poliția cunoștea nenumărate cazuri, fiecare o crimă abominabilă, dar care nu se putea urmări din oficiu. Și chiar dacă victimele făceau vre-o arătare, Fenyő găsea mijloace de a determina retragerea denunțurilor... Procurorii nu îndrăzneau nici ei să facă greutăți »jornalistului« cu atâta trecere pe lângă toate escelețele...

Fenyő brava lumea, își bătea joc de bunele moravuri și poza pe Catone al vieții publice din țeară. Cine dintre Români nu știe, de pildă, cum el se amestecase în viața noastră bisericească, deschizând coloanele ziarului său câtorva nemernici Români, cari neputând stăpâni situația bisericească în virtutea încrederii și votului obștesc, socoteau s'o forteze prin intrigă meschină și prin mizerabile denunțuri... Cine nu știe campania ce a dus-o »Egyetértés« împotriva alesului Diecesei Aradului, cine nu-și poate închipui cam ce motive sunătoare hotărâu în acțiunile sale pe Fenyő, care trăia de altfel ca un prinț?...

Nemesa însă l'a ajuns.

Mai săptămânile trecute, după-ce fu urit bătut în stradă, prins fiind în flagrantii, zadarnic batu la usa primului ministru Tisza, pe semne pentru a se desculpa, a cere protecție în schimbul te miri a ce promisiune, zadarnic mai brava lumea, plimbându-se ostentativ și luând parte la mesele comune ale deputaților kossuthiști. Latul se strângea în jurul gâtului său și când simți primejdia, fuga! pe urma lui Dienes!.. Nu isbuti să ajungă însă în America, ci fu prins în Elveția, adus cu escorta și pus la răcoare.

Ear zilele acestea puturăm citi, la știrile mărunte de pe la tribunale, că onorabilul redactor-șef a fost condamnat la 9 luni temniță. Atâta, nimic mai mult. Așa doar »Magyar Szó« a comentat mai pe larg chestia și a laudat pe juriul cari, cu toată presiunea externă ce s'a făcut de unii și de alții în favorul lui Fenyő, au osândit pe păcătos...

Ian' închipuiți-vă ce vuleți s'ar fi făcut în presa maghiară dacă unui ziarist d'al naționalităților i-s'ar fi întâmplat asemenea rușine!.. Câți articoli și în ce ton s'ar fi scris?!.. Cum s'ar fi aruncat umbră asupra întregii prese române? Și ce capital nu s'ar fi făcut, zicându-se: eată conducătorii națio-

nalităților, eată ce fel de oameni combat politica maghiară!..

Așa însă, că e vorba d'un Schreib Moritz, presa jidovită tace. Așa ce delat »Alkotmány« și »Magyar Szó«, catolicii și protestanții, au avut curajul să-și exprime bucuria că în fine a fost osândit un jurnalist ovreiu, care de mult și pe vreme îndelungată ar fi trebuit scos din societatea oamenilor onorabili.

Ce însemnează asta? Însemnează, ceea-ce de altfel e notoric de mult, că presa întreagă din Ungaria e în mâna Ovreilor. Dar solidaritatea de rasă este atât de mare între fiul lui Israel, în cât de sigur ei unanim ar osândi și excomunica dintre dânșii pe nesocotitul care și-ar permite. Împins de vre-un motiv subiectiv (obiectiv nu se găsește între ei!), să jubileze când unul dintre ei ajunge demascat și condamnat.

Și mai însemnează că presa asta, condusă de ovrei, a viciat până la așa grad opinia publică maghiară, încât aceasta a devenit imposibilă și incapabilă de reacțiune când ar trebui să se producă furtuni sociale și să măture nu numai pe criminal, dar pe toți câți se fac luntre și punte pentru a-l scuza, a-l apăra și — dacă se poate — chiar a-l scăpa.

Unde se va ajunge cu astfel de presă, nu este greu de prevăzut... Bani având, Fenyő și-a permis toate. Făcând guvernului serviciu oneroase, i-s'au tertat multe.

Bani să aibă cine-va și serviciu politic să facă, și va putea în Țeara Ungurească să braveze morala publică... Grație, toate acestea, preseii maghiare jidovite.

Cercurile electorale din comitatul Arad.

Cetitorii nostri își vor aduce încă aminte de o hotărâre a congregației comitatului nostru adusă pe furis într'o ședință, hotărâre care tindea la o nouă arondare a cercurilor electorale din comitat. Am dovedit atunci cu legea în mână, ce revoltătoare nedreptate ni-se face nouă Românilor prin aceasta împărțire și spiritele erau în grad suprem iritate asupra celor dela cârma comitatului, cari se pretează și la astfel de apucături.

Noi Români am recurs împotriva concluzului comitatului la ministerul de interne, iar deputatul național Dr. Aurel Vlad a adresat în aceasta afacere în 9 Ianuar 1904 și o interpelare. Din Ianuar, abea acum vine contele Tisza, ca ministru

Cel mai excelenți profesori și medici îl recomandă ca remediu cu efect

contra morburilor de plumăni, afecțiunilor organelor de respirație, precum: bronhită cronică, tusă convulsivă, și mai ales este recomandat Convalescenților după influență. — Sirolinul promovează apetitul și face să crească greutatea corpului, depărtează tusa și flegma și face să înceteze asudarea de noapte. — Din cauza mirosului și gustului său plăcut este luat cu plăcere și de copii. În farmacia să capătă în sticle de 4 cor. Să fim atenți, ca fie-care sticlă să fie provăzută cu firma de mai jos

277

F. Hoffmann-La Roche & Co. fabrică chimică Basel (Șviteră).

Sirolin

de interne să răspundă. Și a răspuns. Mai meschin nici că putea să răspundă. Știam noi că nimic dela Tisza nu putem aștepta, dar' să fie atât de cinic, să fie atât de ordinar în eludarea evidentă a legii pozitive, pentru asta-l credeam mult mai cult, mult mai cu sentiment de dreptate. Dl Tisza ne-a distrus erii și aceasta iluzie. Bine a făcut. Să ne cunoaștem cel puțin deplin. De aci încolo va putea declama dl Tisza cât va vrea, și cât mai frumos, noi suntem în curat cu dânsul. Și îl vom și trata în consecuență.

Iată răspunsul său:

Onorată Dietă! Domnul deputat Aurel Vlad, în interpelația sa din 9 Ianuar 1904 se jeluește, că comitatul Arad într'un statut organic de curând dezbătut privitor la membrii congregației comitateneze a cuprins dispozițiuni necorepunzătoare legii ș. a. a înființat cercuri sub minim și dincontra a susținut cercuri peste maxim.

În privința asta treaba stă așa, că este adevărat, că comitatul Arad lucrează la un nou statut de organizare, schimbându-se în multe privințe impregiurările s'a ivit necețitatea a reînvi întreaga lucrare. Statutul acesta de organizare nu se estinde însă la o nouă arondare a cercurilor electorale, să estinde la *fixarea numărului membrilor congregaționali*, pentru-că în urma sporirii populațiunii, comitatul a sporit cu 11 înși numărul membrilor congregației dar fără a fi arondat din nou cercurile. Cu privire la arondarea cercurilor n'a făcut numai atât, că după-ce o comună a comitatului ș. a. *Șiria-ungurească* s'a sistatși unificat cu *Șiria-românească*, prin urmare cercul Șiria-ungurească a trebuit asemenea sistat, și Șiria-ungurească s'a unificat cu Șiria-românească, ear comunele aparținătoare pân'aci Șiriei ungurești *Galza* și *Măsca* s'au anexat ia cel de dînsele mai aproape cerc: *Agrișul*. Afară de aceasta cercul *Covășințului*, care are 162 alegători și e aproape de alt cerc mic aproape de *Gioroc* a fost unificat cu cel din *Gioroc*. Prin urmare celelalte cercuri au rămas neschimbate, așa precum ele în 1870 au fost alcătuite.

Conced' că dela 1870 încoaci relațiunile etnice și numărul alegătorilor ici coalea s'au schimbat și se poate, că un cerc ori altul, care atunci a fost cu totul exact alcătuit, azi nu mai corăspunde dispozițiilor legii. Dacă deci azi ar trebui din nou arondate cercurile, o astfel de arondare n'ar putea fi aprobată. După-ce însă — precum bine o știți — în 1892 s'a scos

din vigoare acea dispoziție a art. de lege XXI: 1886, că arondarea cercurilor electorale din 10 în 10 ani să se revedeze, eu înțeleg așa lucrul, că în primul rând dela congregație depinde, a judeca dacă află de necețară o nouă arondare ori nu. Unde congregația n'o află aceasta de necețară, eu nu *aflu de conșult, a mă amesteca oficial în afacere*. Prin urmare nu aflu de lipsă, a face nici un fel de dispoziție nici față de comitatul Aradului, și din punctul acesta de vedere n'am de gând a detrage statutului organic al comitatului aprobarea.

Preșident: Nefiind deputatul interpelant prezent, urmează aducerea de concluz. la Dieta la cunoștință răspunsul ministrului, da ori nu? Nefiind nici o observare declar, că Dieta ia la cunoștință răspunsul ministrului.

Un sat românesc în flacări.

Comuna *Gerboveț* este în cercul Bozovici, așa numită *Valea Aimajului* din Bănat. Aceasta comună locuită numai de Români are cam la 400 numere de case, cu 2000 suflete. Locuitorii sunt foarte sirguincioși, dornici de progres, mai ales, că se mai menține în cât-va spiritul granițaresc de odinioară. Deși un element de pace și de ordine, totuși starea lor materială e cam slăbuță, deoarece-ce desființându-se comuniunile de casă din vechea graniță, pământul familiar s'a divizat din ce în ce tot mai mult, ast-fel, încât astăzi putem zice, că singuraticile familii au foarte puțin pământ. De aici se explică și numărul mic al celor îndreptățiți la alegerile dietale, cam 25 alegători. Lipsa de pământ l-a îndemnat în re-pețite rânduri să ceară dela guvern pământ din pădurile erariului, dar zadarnice au fost ori-ce svireoliri.

După aceste necazuri se mai adauge special anul acesta seceta groaznică, ce a nimicuit toată recolta de pe câmp. Nu-i porumb, nu-i nutret pentru vite.

În 4 August st. n. e. fiind o căldură colosală, crescând temerea și îngrijorarea țeranilor, au rugat pe preotul să iese cu sfânta procesiune la riul Nera, o depărtare cam de 2 chilometri dela sat. Dimineața la orele 8 a. m. un convoi lung de obiduiți, în cântări și rugăciuni înaintau spre locul dorinței. În sat rămăsese numai câți-va copii și moșnegi neputincioși. La casa comunală era judele comunal, vice-notarul și un revisor comitatens, precum și poliștii satului. Deodată se aude primul *strigăt de alarmă*, apoi larmă tot mai mare, vaete, țipete de „foc“, „larmă“ „săriri“. La moment se umplură străzile de copii, moșnegi, fugeau, care încotro, își făceau cruce, se

rugau, plâneau. Un aspect îngrozitor. La satul flăcările se înălțau din ce în ce tot mai mari, fumul era gros — iar căldura te frigea dela așa comunală, pompa și câți-va poșt-grăbiri la fața locului. Niște corturări făcuseră mele încercări pentru a stânge focul, la care a izbucnit focul era acoperită în flăcări în jurul ei garduri de nuiele uscate, în curte de fân, de paie, cu un cuvânt unde te uii, mai mijloace de a se lăși focul. Am început rupem gardurile nemijlocite dar, atunci un de miază noapte vehement suflând, arunca se tei departe.

În urma asta deodată a prins flăcări ca patra, apoi a cincia și a șeasa mai departe, pe ce un șir de 6 case cu toate dependențele în flăcări. O panică grozavă cuprinsese suferințe desperate și îndurerate până la nebunie.

În fine se reîntoarce procesiunea. Ștept dureros în fugă nebună, cu icoanele în mână, preotul cu crucea, cu evanghelia până la sucumbare, grăbește se depună odă, apoi salvează protocoalele bisericei...

De stins nu mai era vorbă. Focul se în grăia lui Dumnezeu. Ce pedeapsă!!! Foc care la casa proprie, la averea proprie. Casele ude se acopere șindila caselor... scoate tot din case... era o disordine, o măseală de strigăte desnădăjduite... Cu care-duceau în țarină vase, saci cu grâu, porci. Vitele alergau pe străzi fără stăpân. Cu un cuvânt tot satul era părăsit... Ear cei mai curioși, câte un reprezentant din fiește care grăbește la fața focului... Vice-notarul în decel celor întâmplare încunoștințează pe prototorele! Din comunele învecinate sosesc oaze pompe, apă de stins. Vin gendarmii, — prototorele, notariul etc. Străinii au săvârșit lucrărișă, dar cu greu foarte cu greu, căci deca-ventul, de alta — poziția satului, de alta cerile, de lemn, nutrețul adunat, au ajutat lăptecului, încât 50 de case erau în o mare de cări mistuitoare împreună cu dependențele...

Intru târziu încetă vântul, iar o vală de ce strătaie în două satul, purta curentul spre dure și în chipul acesta izbundu-se flăcările multimea colosală a sălcilor, eu voia lui Dumnezeu se împedecă arderea și nimicirea întregului. Se începu apoi localizarea minușioasă a focului.

Dela casă la casă pompele și oamenii apă potoliră în fine focul néprasnice. Totul cenușă era încă mult jar.

Drept aceea noaptea viitoare se puzca nime să nu doarmă și câte unul din fiește casă să stea în pregătire cu apă.

Așa a trecut noaptea. Alarmări continue frică mare chiar și mâne-zi, până ce în fine

Anton Cehov.

Rusia a pierdut zilele trecute pe unul dintre cei mai eminenți scriitori ai ei, Anton Cehov, care moare în vîrstă de 44 ani, într'o stație balneară străină, cu o reputație de mult timp strălucită ca autor și scriitor și autor de piese de teatru.

La început era medic și în cercetările sale pe domeniul sufletesc e ceva din pornirea doctorului de a răstălmăci și fixa forma sub care se presintă boala.

Își cunoștea țeara ca puținii alții, și Rusia era pentru dînsul ca un imens sanatoriu, al cărui pacienți îl vedea trecînd pe dinainte-i, în clase bine hotărîte; și Cehov se strădănia să ghicească boala celui ce trece, să hotărască în mod cinstit și adevărat ce lipsește pacientului, să explice pricina boalei lui. Alți scriitori ai Rusiei au dorit ca în primul rînd să vindece; cel mai mare dintre dînșii a recomandat, în vederea acestui fapt, cultura cailor, reîntoarcerea la ale naturii și aruncarea pe gîrlă a culturii europenești; Cehov pare a se interesa în primul rînd de stabilirea felului boalelor și a pricinilor lor.

În scrierile sale pare a se simți aerul de spital. Și spitalul în care se mișcă el cuprinde a șasea parte din globul pămîntesc; iubitor al peisagiului l'a inspirat și larga stepă rusă întinzîndu-se surzîndă sub cerul palid albăstriu.

Cehov începe ca un caricaturist literar, îndrăsnit fără de margini, atât în novelele cât și în vodevidurile sale.

Nu se dă îndărăt să istorisească istorii ve-sele, ca aceia despre veduvul Strijkin. Strijkin se întoarce târziu acasă și de și e chirchilit, totuși setea nu i-a fost astîmpărată; el știe, că cumnata sa mai are rachiul într'un dulap. Vrea să-și scoată sticla ca să o mai deștepte aprinzînd luminarea. Din greșală trage câte-va bune înghițituri dintr'o sticlă de petrolu, i-se pare că e mușcat de o mie de draci, și în spaima sa trezește pe cumnată-sa.

Aceata sare în sus plină de furie.

— Și tu câte parale costă azi gazul?

Plin de groază Strijkin își așteaptă moartea; dar spre dimineață simțindu-se încă în viață, îl cuprinde mândria. Cine duce o viață regulată și cumpătată, pe acela nu-l doboară nici otrava zice el.

— Nu mai vorbi prostii! strigă cumnată-sa era prost gazul, și începe să suspine din nou.

Cu anii scrierile lui Cehov încep a avea o marcă mai dureroasă. Despre ce tratează număr-oasele lui cărți? Despre ceea-ce ne părăsește, cedează, nu are răsunset. Se spune, puterile ne părășesc, pământul se scufundă, arma nu are răsunset. În Rusia pământul se scufundă, puterile ne părășesc, și armele nu au răsunset.

Și totuși el, ca și ceilalți mari scriitori ai Rusiei, vede această țară plină de isvoare minunate, fecundă în elemente pline de entusiasm și gata de jertfă.

Dacă în patria sa totul pare că se sguduie din temelie, dacă lumea în loc să meargă în-nainte se învîrtește în cerc, el își dă mai puțină osteneală, ca să caute pricina în ordinea socială sau în împrejurările politice. Cehov merge

mai adînc și găsește adevărata pricină a portului actual dintre societate și stare rea bolnavă a sufletelor.

El formulează o observație foarte curioasă: alți oameni umblă, rusul tip alunecă, și picioarele.

Ceea-ce pune bețe în roate țeranilor e, după Cehov, nu numai ignoranța sa și indiferența fatalistă, lipsa de simțire. Cehov are, de pildă, o delicioasă năvelă cu un țaran, care se duce la țîrg într'un oraș cu vitele sale. Trenul nemergînd reguș pricina desordinei de pe linie, el își vede dela început o mulțime de timp. Vitele sunt oprite mai la fie-care stație și întreg prin condicți. Stînd de vorbă la nesfîrșit diferiți funcționari cari sunt vinovați de regulă, ajunge să piarda trenul. În fine multe alte peripetii ajunge la locul dorit vinde boii cu pierdere; se mîngăie însă în-o orăș unde nimic nu-l poate interesa, și părășește o mulțime de fleacuri, nimicuri și le-ar fi putut avea tot atât de eftine și în-său, și apoi se întoarce foarte mulțumit.

Țăranul după-cum îl redă Cehov, este orientat, cu mâinile încrucișate, când în-țel noaptea află că i-s'a aprins casa și se gîndește să se apuce de stîns; ear că vîntul i-a deschis ușa, atunci înghițită noaptea, pentru-că nici un membru al țării sale nu vrea să se scoale să o închidă.

În clasele superioare aceeași incape și lipsă de energie la momentul opreș. Membrii claselor suprapuse au, ce-l drept, mai multă spoială. Dar nici dela dînșii nu se

muncă de 2 zile siguranța se reîntoarță în nefericitul sat.

Dar pare că s'a croit nimicirea comunei noastre! În 8 August de odată au luat foc 2 case. Aceeași frică, aceeași fugă nebună din sat. Fiind însă oamenii în apropiere — focul a fost stăns cu desăvîrșire. Până astăzi toate obiectele din case sunt încă în țarină. Nu cutează nime să doar-mă, sau să-și readucă daraverile.

57 familii, total 200 suflete au rămas pe drum fără adăpost, fără hrană.

Anul e greu, secetă mare, cei scăpați de foc asemenea sunt în lipse, totuși însă pentru pu-țină vreme, li-se distribuie bucate. E dureroasă priveliștea! Copilașii cer de mâncare, ear părinții n'au să le dea. În sat nu se face foc — de teama unei noi nefericiri.

Causa focului nu este cunoscută. Unii sus-țin, că un copil de 6 ani s'a jucat cu chibrite și ast-fel a aprins niște paie din curte. Alții, că fiind în apropierea primei case incendiate cimiterul, unde se tîmăie mormintele, apoi se pune la cruce jarul cu tîmăia — ar fi purtat vîntul vre-o scîntee. Alții susțin iară, că s'ar fi pus anumit foc de niște criminali necunoscuți. Poate cercetarea va reuși să afle cauza adevărată a focului.

Impilatul.

270 suflete românești fără hrană și fără adăpost.

APEL!

În comuna *Gerbovești* (cercul *Bozovici*) la 4 August c. a izbucnit un foc groasnic, care alimentat de vînt și secetă — în decurs de 1 oră a prăbușit în cenușă 57 case cu toate dependențele — așa, încât 57 familii total 270 suflete sunt lăsate pradă foamei, cea mai mare miserie, ce poate năvăli asupra omenirii.

E dureroasă, desperătoare priveliștea aceasta!

Și nu credem că vor exista inimă românești care să nu se moaie la strigătul de durere și miserie al acestor nefericiți care în urma incendiului nu au altă dorință, decât „pîne“ și earășii „pîne“.

Fraților de pretutindeni! Tîeran și Domn, sărac și bogat — ascultați gemetele desperării Grăbiți cu obolul Vostru, — dovada sentimentului Vostru de jertfă; dați-ne ajutor ca să putem alina suferința unor fii ai poporului.

Inchipuiți-vă mizeria, foamea — dați obol — și veți avea mîngăiere sufletească!

Eventualele ajutoare să se trimită la adresa „*Gerboviceana*“ societate comercială pe acții în

stoarce mai mult decât dela trîndăvia țaranului.

Chiar cei mai buni nu au o cumpănă bine stabilită, a sufletului lor; aspirațiunile și modul lor de a lucra contrazic mereu.

Astfel manifestă de pildă mult entuziasm și un nemărginit avînt pentru o idee; totuși acest entuziasm se stinge înainte ca să fi săvîrșit cel mai neînsemnat pas în vederea realizării telului propus. Au curaj real, nu numai bravură șgomotoasă, și într'un moment dat sunt capabili chiar de fapte mari. Dar în dosul acestui curaj stă lipsa de inițiativă, care duce la inacțiune. Au dorința ferbinte de a se ridica, și-și înțeleg starea inferioară, vîd ce-i apasă, totuși le lipsește facultatea de a lua o hotărîre, de a ridica din umeri spre a scutura piatra ce-i zdrobește. Amărăciunea le șgudue sufletul și mânia îi agită; totuși după câțiva ani o liniște calmă e acolo unde înainte se ridicau valurile furioase. Tînd către un ideal dar după câțiva ani acest ideal și-a pierdut valoarea și ei își îndreaptă privirile în altă parte.

O năzuință urmează alteja, o încercare nereușită după alta, până ce se ironesește în vînt toată puterea de muncă și de voință.

Resignarea poporului rus e zugrăvită în noua „*Camera Nr. 6*“. *Andreas Efimovici*, medicul spitalului, un om bun și cult, vede cu multă durere de inimă decăderea orașului mic în care locuiește și mai ales starea de plîns în care se găsește spitalul. Totuși nu are nici un cuvînt în oraș, pe care să-l stimeze în deajuns și cu care să poată discuta. Singura ființă cu care poate sta de vorbă e un bolnav de nervi la *Camera Nr. 6* a spitalului.

Gerbovecz p. u. *Bozovici*; din parte-ne se vor cvita pe cale ziaristică.

Cu incredere în marinitositatea marelui public românesc,

Semnăm cu stimă.

Gerbovecz, la 9 August 1904.

Nicolae Novacovici, preot; *Ioan Ieuch*, comerciant; *Nicolae Bololub*, econom; *Nicolae Bololub*, învățator; *Danila Ciartus*, econom; *Danil Surulescu*, econom; *Danila Pitic*, econom; *Iosif Novacoviciu*, prim-codrean; *Nicolae Străin*, econom; *Vasilie Lopotița*, comerciant; *Ioan George*, econom; *Damaschin Surulescu*.

Răsboiul ruso-japonez.

Tokio 12 Aug. Agenția Reuter anunță, că la 10 c. înainte de amiază bateria japoneză așezată pe litoralul din apropierea portului a silit escadra rusă să părăsească portul. Admiratul *Togo* numai decât a îndreptat atacul. Lupta a fost exarcebată și a ținut până noaptea. Mai târziu torpilorii japonezi au îndreptat un șir nesfîrșit de atacuri împotriva flotei ruse. După aceea flota japoneză s'a retras, lăsând în fața portului un vas de răsboiu pentru a ține în evidență mișcările flotei dușmăre. Ultima știre din *Porth-Arthur* vestește că *Togo* urmărește trei încrușătorii ruși, ear' alte vase au reușit să se reîntoarcă în port.

Petersburg, 12 August. Ultimile știri de pe cîmpul de răsboiu vestesc, că la *Porth-Arthur* flota rusă a suferit mari pierderi. Amănunte lipsesc.

Petersburg 12 Aug. Din izvor autentic se vestește, că grosul armatei ruse s'a retras din *Tin-tsu* și că *Kuropatkin* a fost din nou bătut. Raport despre pierderi încă n'a sosit.

— Știri mîrunte la răsboiu. —

— „*Matin*“ află dela *Leroux*, corespondentul său în *Petersburg*, că luptele din cele din urmă tre zile sunt începutul bătăliei celei mari, care pobabil a și început la *Liaoang*. *Kuropatkin* da abia acum amănunte despre retragerea la *Haiceng*, dar nu vorbește de luptele spre răsărit de linia

Dar al doilea medic al orașului are mare interes să-l declare nebun pe *Efimovici*.

Și acesta ca un copil, lasă să i-se răpească toată averea, pentru ca apoi fără protestare din parte-i să fie închis la casa de nebuni. Pentru dînsul e indiferentă viața într'un senz sau în altul.

Femeile au la *Cehov* calități deosebite sufletești. Inima lor e largă și din milă sunt gata la ori-ce sacrificii ca și cum ar fi sclave născute. Ele se atașează mai ales de bărbatul ale cărui calități lîncezesc și care nu e capabil de o perseverență în acțiune. De altfel și acest bărbat are nevoie de cât mai multă mîngăiere și femeia e pentru dînsul un sprigin sufletesc.

De altfel *Cehov* pare a creea cu încăpăținare și convingere într'un viitor mai bun. Și inspirat de poporul, pe care-l descrie, nu-l descurăgiază un insucces „câci ori-ce inițiativă nu se irosește în zadar, ci are răsunet.“

Dar *Cehov* lasă numeroșilor utopiști și scriitorii socialiști ai Rusiei sarcina, de-a descrie în culori mai vii viitorul. El nu descrie Rusia, de cât așa cum a văzut-o cu ochii săi proprii, pe vremea sa. Și Rusia lui *Cehov* seamănă cu acele masse aruncate toamna pe coastele mării informe, cu lungi brate și tentacule cari acaparează cu șgârcenie și sug cu aviditate, și a căror atingere pricinuește o durere usturătoare și care ne înspăimîntă prin aspectul lor. Meduza se numește acest animat. Dar meduza nu are o șiră a spinărei.

G. Brandes.

ferată *Haiceng-Liaoang*. „*Matin*“ mai spune că Rușii au părăsit pozițiile ce aveau la 20 de klm. de *Liaoang* și că au fost urmăriți cu înverșunare de *Kuroki*. În zadar s'au împotrivit trei diviziuni rusești cu artilerie însemnată, tot au trebuit să se retragă la *Anping*. La Sud, la *Resărit*, la Nord, cercul de fier format de Japonezi se strînge tot mai mult. La *Liaoang*, crede statul major, *Kuropatkin* o să caute a face dușmanului cele mai mari *Mukden*. Pesimiștii cred că aripa dreaptă a lui *Kuroki* caută să taie calea ferată la Nord de *Liaoang*, ceea-ce, în caz de înfrîngere a Rușilor, ar fi igrozitor.

— Pentru Japonezi stăpînirea *Inkaului* are însemnătate; căci acolo se pot debarca oști, muniții și merinde mai lesne și mai aproape decât la *Takușan* sau *Dalny*. Pe de altă parte la *Inkau* e un pod de piatră peste *Liaoho*, peste care Rușii, la desnădejde, ar putea face un atac asupra comunicațiilor Japonezilor, violând neutralitatea Chinei, sub cuvînt că teritoriul între *Liaoho* și zidul cel mare, face parte din *Mangiuria*. E de crezut că oastea debarcată la *Inkau* va ocupa acest loc și-l va pune în stare de apărare.

— Frontul japonez se întinde dela *Gantsinanpu* la drumul de fier *Haiceng-Liaoang* (la Sud) până la un punct a drumului dela *Liaoang* la *Sihioian*, și e de 50 60 de klm. Armatele lui *Nodzu* și *Oku* se află la 30 klm. de poziția centrală rusească, iar a lui *Kuroki* la 10 klm. Armata lui *Kuroki* se află deci pe cîmpul unde o să se petreacă lupta cea mare; iar ale lui *Oka* și *Nodzu* mai au de sfărmat împotrivirea armatei dela Sud, care se luptă pentru a se putea retrage în regulă. După știrile din urmă se pare că lupta s'a început odată la Sud, la Sud Est și Est de *Liaoang*. Dar dacă s'au început lupte pe tot frontul, asta nu înseamnă că lupta cea hotărîtoare se dă. Japonezii o vor, dar nu e sigur de o vroesc și Rușii. *Kuropatkin* își cunoaște acum oștile ce are sub mîna și știe de poate sau nu primi lupta. Hotărîrea lui atîrnă de starea morală a armatei: aceasta e barometrul ce va trebui să consulte. Mai de crezut e că lupta se va petrece ca și toate cele de până acum și vor fi lupte de arier gardă, menite a îngădui retragerii cât se poate mai în regulă.

— Prințul *Uhtomski*, vorbind cu un ziarist japonez, la *Saint-Louis* (St.-Unite) ar fi dat vina pe Germania, care a împins pe Rusia să pună mîna pe o parte din China. Dacă Rusia învinge, va lua *Mangiuria*, iar Coreea va fi stat independent: dacă învinge Japonia, Rusia va urma răsboiul tot înainte; căci după cea dintăiu jumătate de milion de oameni pierduți, va trimite altă jumătate și așa mai încolo. E de crezut că *Uhtomski* se înșală, căci să ia *Mangiuria* nu o vor lăsa alții, iar dacă va fi învinsă Rusia, nu se vede cum va putea aduce jumătăți de milioane, una după alta. De altfel America a luat dispoziție amenințătoare contra Rusiei, stărînd a face pe Turcia să se lege a nu mai îngădui trecerea vaselor flotei voluntare ruse prin *Dardanele*.

— Ca totdeauna înainte de loviurile cele mari rapoartele japoneze tac, ale ziarelor rusești își sporesc limbuția. Așa „*B. V.*“ vorbește de 10—13000 de Japonezi căzuți la *Hutsiadsy*, dar nu poate să mărturisească, totuși, că Rușii s'au retras. Nu e de crezut că, în adevăr, *Kuropatkin* ar fi primit poruncă dela *Petersburg* să ia ofensiva spre Sud. Ar însemna să se arunce de bună voie în cursa din care nu mai e scăpare.

— „*Echo de Paris*“ dă, din *Petersburg*, știrea că țarul ar fi ordonat lui *Kuropatkin* să atace în persoană pe *Oku* și *Nodzu* iar generalii *Kușevski* și *Bilderling* să fie în șah pe *Kuroki*. *Hutin*, corespondentul, zice că *Kuropatkin* se plînge că i-se trimit rezerviști dela 35—40 de ani și că ar fi răspuns că soldații greoi, siberieni, nu sunt buni pentru lupte în ținuturi muntoase, apoi că oștile sunt rupte de oboseală și slăbite de călduri, că-i lipsește artileria de cîmp. *Hutin* mai zice: „Singur am fost față la plecarea rezerviștilor. Era ceva de plîns să vezi cum se răpeau acești oameni dela femeile și familiile lor, când în Rusia nu e doar lipsă de bărbați tineri.“

— „*Kreuzzeitung*“ zice: „Trebuie să constatăm că știrile rusești, sunt foarte pe jos în privința adevărului față cu cele japoneze. Un lucru neîndoios: trupele rusești n'au reușit până acum nicăieri să fie piept atacului Japonezilor. Concentrarea Rușilor tot înapoi ține înainte.“

Causele respective crimele, pentru cari ministrul rus Plehwe a fost condamnat la moarte și executat de către partidul revoluționar rusesc.

Partidul socialist revoluționar rus publică o declarație către „cetățenii lumii civilizate“, din care „L'Européen“ reproduce următoarele:

Da, cetățenii, actul sângeros al dreptății, îndeplinit de Organizația de luptă (Boievaia Organisația) a partidului nostru și a cărui răspundere Comitetul Central nu șovăie să o ia asupra-și înaintea istoriei și a conștiinței popoarelor civilizate, nu e un fapt izolat, nici acțiunea unui individ.

Numai în urma unei judecăți sănătoase partidul s'a văzut silit să pue capăt politicii nefaste a autocratului efectiv al tuturor Rușilor, ministrul de interne, Viatceslaf de Plehwe, tot așa, după-cum odinioară sfărâmasă, sau încercase să sfărâme instrumentele aceleleași politice: pe cel din urmă predecesor al său Sipiaghin; pe călăul țeranilor, prințul Obolensky; pe împușcătorul lucrătorilor, Bogdanovici, și pe alți tirani locali sau insultători ai prizonierilor și deportaților politici...

Executarea omului public, în care se încarnaseră toate grozăviile și ororile țarismului, a făcut ca întreaga opinie publică a lumii civilizate, cu toate reticențele-i obicinuite și convenționale, să scoată un strigăt de ușurare.

Așa-dar ar fi nefolositor să mai epilogăm asupra însemnătății politice și morale a acestui act.

Viatceslaf de Plehwe a fost executat:

1. Pentru-că, acum 20 de ani, a întemnițat pe frații noștri dela Voința Poporului, în închisorile de piatră și fortărețele dela Petru și Paul și Schlusburg, îndreptând contra lor niște persecuțiuni, contrare chiar legilor Imperiului moscovit. Acel nenorocit mureau cu zecile acolo, victime privațiunilor de tot felul și nebuniei provenite din acea existență din infernul lui Dante, în vreme ce puținii ce mai trăiesc își târăsc o viață înspăimântătoare.

2. Pentru-că redevenit tiran a tot puternic în Rusia, a reînnoit politica de persecuții neuzite contra intelectualilor, lucrătorilor, contra tot ce trăiește și suferă în Rusia, agravându-o încă; în timp de doi ani de vizitat nereșpunzător pe lângă tristul padișah al Nordului, a făcut să piară pe șafod, sau să se îngroape de vii, în mormântul Bastiliei noastre, Balmacef, Leckert, Guericiuni, Frumkin și atâți alți bravi campioni ai dreptului și libertății; a făcut să se găurească, cu gloanțele soldaților, o sută de piepturi de lucrători la Ufa, a inundat cu sângele proletarilor pavelele centrelor noastre industriale dela Miazazi; a condus, la înălțimea unor instituții regulate în închisorile politice, cele mai rele insulte și mutilări contra deținuților, până la violarea femeilor, până-ce zbirii frângeau brațele prizonierilor de genunchi calăilor; a făcut să se împuște, dela mișcarea agrară din 1902, o mulțime de țerani, să se violeze femei și fete de către Cazaci beți, și să cadă răspunderea colectivă pe tot satul, lucru neuzit dela despotismul oriental și poporele barbare.

3. Pentru că, voind să combată rolul revoluțiunii, se sili să ațâțe urile între diferitele naționalități ale imperiului, opunându-le una alteia și pe toate „Sfinții Rușii“, ortodoxă și țaristă; a împins la extrem rusificarea Finlandei, sfărâmând Constituția lealei și paclnicii țeri; a urmărit cu înverșunare pe Polonezi, Armeni, Evreii, organizând contra acestora din urmă la Kișnău și la Gomel, niște adevărate Saint-Barthélemy, în care sermanii iloți ruși, inebuniți de rachiu și împinși de poliție, se aruncau asupra bătrânilor, femeilor, copiilor, tot atât de nenorociți ca și ei, torturându-i într'un chip cu totul neomenos.

4. Pentru-că a încercat să acopere cu o singură rețea de poliție internațională țările civilizate ale Europei, silindu-se să le supune regimului uzat al țarismului și îndrăsnind să întindă curse pretutindeni, în Italia, Franța, Germania, revoluționarilor ruși scăpați din ghiarele vulturului moscovit.

5. Pentru-că urmărindu-și în tot-deauna politica de neînțelegeri, și-a întrebunțat toată înfrurirea de care era capabil pe lângă țar ca să provoace războiul cu Japonia, și aruncă ast-fel nenorocita țeară într'una din cele mai sinistre a-

venturi ce-a cunoscut istoria vre-odată, sacrificând cu răceală, poftelor prietinelor săi, corsarilor Bezobrasof, Alexief și Co., viețile a sute de mii de tineri și miliardele de ruble scoase din traiul de foame și din munca supraomenească a unui popor întreg.

Pentru aceste crime contra poporului și Patriei, contra civilizației și umanității Viatceslaf de Plehwe a fost condamnat la moarte și executat de Organizația de luptă.

Din străinătate.

Din Macedonia. Răspunsul Porței prin care refuză mărirea numărului ofițerilor străini din jandarmeria macedoneană a fost deja remis ambasadelor austro-ungară și rusă.

Răspunsul Porței relevă că prin bugetul jandarmeriei și al poliției din cele 3 vilaețe ale Macedoniei s'a fixat suma de 5 milioane franci, în consecință Poarta declară că nu poate suporta cheltueli mai mari.

Ambasadele austro-ungare și ruse declaraseră deja că numărul suplimentar de ofițeri ce cereau era de 25 ca maximum, adică 5 ofițeri pentru fie-care sand jac. Numărul acesta era socotit ca suficient. Inspectorul general al jandarmeriei generalul de Georgis și cel-lalți ofițeri străini, ar fi aprobat punctul de vedere al Porței în această chestiune.

Răspunsul acesta al Porței este privit ca neîndestulător și în consecință se vor mai face alte demersuri.

În cercurile legațiunii americane se declară că demersurile făcute la Yldiz Kiosk și la poartă pentru a obține soluțiunea atacurilor pendente între guvernele american și otoman, cu toate numeroasele promisiuni rămânând fără rezultat până acum, d. Leisman, ministrul plenipotențiar al Statelor-Unite din Constantiuopol, a încetat pe a mai continua negocierile și de Joi această chestiune se tratează direct între Poartă și Washington.

În noaptea precedentă un incendiu a distrus localul unui café chaotant la Galata.

Până acum au fost scoase 8 cadavre carbonizate. Se crede că numărul victimelor trece de 20.

Mișcarea revoluționară în Bulgaria. Rivalitatea comitetelor macedonene. — Categoriile de revoluționari.

Ultimul număr din Bulletin D'Orient publică următoarea corespondență din Sofia:

Opinia publică bulgară e actualmente agitată de o violentă neînțelegere care domnește între partizanii lui Tontcef și comitetul rival. Aceste lupte intestinale și diferențele, cari separă diferitele funcțiuni în prezență sunt puse în lumină cu o francheță caracteristică, de unul din ziarele principale din Sofia.

După această foaie, mișcarea macedoneană a dat naștere la trei categorii de revoluționari:

Prima ar cuprinde clerul, institutorii, inspectorii școlilor, bursierii; toți aceștia precizând, că revoluția nu e o expoziție ca să fie inaugurată la o dată fixă și că Macedonia e populară de o rasă șireată, considerând că ar fi mai potrivită de o camdată o propagandă pacifică și religioasă. Lumea s'a lăsat antrenată în mișcarea din anul trecut dar azi, când mișcarea a fost înăbușită, e nevoe să se lecuiească în primul rând rănilile și să se reculeagă spiritele.

A doua categorie — spune ziarul bulgar — e alcătuită din oamenii de acțiune. Ea se subîmparte în două clase: ideologii și patrioții, cari au murit mai toți în mod glorios, și cel-lalți, cari în genere au trădat pe primii și la cari masca revoluționară acoperă cele mai feroce instincte de brigandagiu. Pentru aceștia din urmă care-s foarte bine organizați, viața le e foarte scumpă și în cariera lor au omorât mai mulți creștini decât turci, brigandagiul nefăcând deosebire de nație și religie.

Dacă acești oameni ar renunța la revoluție, aceasta ar însemna să-și părăsească unicul lor mijloc de trai.

În fine, alături de aceștia din urmă, mai există o a treia categorie — zice ziarul bulgar — servind după prilej, fie exarcatul fie comitetul, și al cărei rol e să publice broșuri, statistice și tragedii asupra Macedoniei. Pentru cei

cari aparțin acestei din urmă categorii, chestiunea macedoneană e o operație pur financiară, care-pun în raport cu agenții comisariatului otoman.

NOUȚĂȚI.

ARAD, 13 August 1904

— Noul volum al Carmen Sylveff intitulat „Călătoria unei fete a Rinului pe Dunăre“, în presiuni din recenta călătorie a familiei regale pe Dunăre, va fi pus în vânzare în Septembrie viitor în trei edițiuni. română, germană și franceză.

În afară de numeroase și interesante vederi fotografice, volumul va conține mai multe ilustrațiuni făcute în creion de A. S. R. Prințesa Maria și de Augusta și soră Ducesa Melita Hessa.

— Călătoria A. S. R. Prințesei Moșnitoare a României. Din Sigmaringen se anunță că A. S. R. Prințesa Maria se va duce la Coburg, unde va da două săptămâni împreună cu A. S. I. și R. Prințesa de Saxa Coburg-Gotha și cu sora Sa fosta mare ducesă de Hessa.

— O nouă pictură a A. S. R. Prințesei Maria a României. A. S. R. Prințesa Moșnitoare a terminat un splendid peisajiu reprezentând cuibul Prințesei dela Sinaia, precum și vederea de pe înălțimea unde se află dela lașă construcțiune.

— Moartea lui Constantin V. Moșnitor. Seara a încetat din viață la Roman (România) lăsând unanime regrete, Constantin V. Moșnitor, fost prefect, deputat, comandor al „Școlii României“ și Mare oficer al „Coroanei României“.

Odată cu Constantin V. Moșnitor se stingea ultimul membru din Divanul Ad-hoc, care era în viață.

— Moartea metropolitului catolic Császka de Calocia. Organul clerical aduce știrea, că octogenarul arhiepiscop și metropolit catolic de Calocia Dr. Császka György a încetat din viață Joi la amiaza.

— Moartea lui Waldeck-Rousseau. Fostul ministru president al Franței Waldeck-Rousseau, care de câte-va săptămâni petrecea la moșia sa din Sorbeille în timpul din urmă se simțea atât de rău încât începu să facă ca și când ar fi deplin sănătos, Joi a încetat subit din viață.

— 350 oameni înecați Din Hamburg. Știrea despre o catastrofă teribilă pe mare nume vaporul „Hangho“ în apropiere de Hamburg a naufragiat la 8 August perzându-și în viață mării viața trei sute cinci zeci de călători.

— Carte despre ultima alegere de papa. Din Roma se anunță, că publicistul catolic Berthelet a scris despre ultima alegere de papa care în curând va apărea. Berthelet spune că Austro-Ungaria nu s'a folosit de pretinsul ei de veto contra alegerii lui Rampolla. Metropolitul Pruzina a insinuat acest vol în numele narchului Francisc Iosif și al guvernului austriac fără să fi fost incredințat din partea comitetului a făcut cunoscuta declarație simplă în care că exprima convingerea împăratului Francisc Iosif și a guvernului austriac. În urma acestei templări, Goluchowski a făcut, ca și când ar fi labil s'ar fi înțeles cu cardinalul Pruzina în vinta asta. Dealt-cum, spune Berthelet, acesta n'a avut nici o importanță practică, deosebită Rampolla și așa ar fi căzut. — Aceasta afirmarea a distinsului publicist francez însă este improprie, deoarece-ce în revista „Revue des deux mondes“ a apărut un articol despre conclavă și în care se cuprinde și textul latin al declarațiunii făcute de către Pruzina în adunarea cardinalilor. Acest articol l-a fost scris cardinalul francez Meunier așa că autenticitatea lui nu poate fi trasă în discuție.

— Publicațiunile periodice ilustrate continuă a se ocupa cu sărbătorile lui Ștefan cel-mare.

După publicația vieneză „Interesante Bilder“, „Die Woche“ din Berlin cuprinde ilustrațiuni

Ocaziune excepțională!

Din cauza zidirei și câștigării de local, vin-
dem pentru prețuri originale de fabrică:

Servicii de prânz, de cafea, de c-ai și de mocea.
Ceasce de cafea, ceai și de mocea în sute de f. luri.
Farfurii, tot felul de etaloane (blide) și ștelage
pentru fructe și aluaturi.

SERVICII DE ȘTICLA fabricate excelente din țeară și din străinătate.
ȘTICLE, PAHARE, FARFURII DE ȘTICLA dela cele mai simple până la
cele mai fine.

SERVICII Pentru LICORURI, VIN, ȘI BERE colorate ori din sticlă de cristal.
Obiect de lux și folosire de alpacca și argint de China, execuțiunea cea
mai modernă.

Obiecte de lux, vase, figuri etc. din porțelan fin, maiolica și fayence. —
Vase de nichel, mărfuri de metal, articole pentru arangierea de culine. —

Tasuri pentru servirea de licor, și altele din lemn, sticlă și metal.

Requisite de mâncare din alpacca, ori argintate ori nickelizate, fabricate
din țeară.

Lămpi: Pentru saloane, dormitor, refectorii, bioururi, pentru
apartamente de biliard și cabinete de lectură: Pentru
restaurante, localuri de grădini și buline. Cu luminare electrică, de gaz,
acetylen, petrol ori spirt

Ocaziune binevenită dar foarte scurtă pentru cumpărarea de
trusouri, și alte lucruri pentru arangierea de locuințe, vile,
verande și locuințe de câmp. 308

Gebhart J. és Fia.

ARAD, Andrassy-tér 16 szám.

Fondat la 1850 Nr. Telefon. de stat și com. 219.

Comande din provincie se execută prompt și la
moment. Izvor potrivit pentru revinzători, uiegar, i,
măsari și restaurante.

— Intreprindere de sticlărie. —

BANI

Pe lângă modurile de plată de mai jos, prin intervenția biourului nostru se pot
căpăta împrumuturi ipotecare replăbile în anuități, pe posesiuni fonciare, case în
orașe, mai departe credit personal proectilor, oficerilor, funcționarilor de stat și particu-
lari, comenziștilor, industriașilor și pensionaților pe lângă replătire în 5-20 ani, cu
garanți ori fără garanți, în cel mai scurt timp și pe lângă cea mai perfectă discrețiune.
Remunerația noastră modestă numai după ajungerea scopului, decursiv va fi plătită.
Documentele necesare cancelaria noastră le câștigă pe propriile ei spese, cari
sepe vor fi plătite asemenea decursiv.

A) Favorurile estra ordinare mai noi a împrumuturilor câștigate prin
intervenția noastră: 271

1. Informațiunile sunt ieftine.
2. Detrageri puține.
3. Depurările să descriu anual din datorie și interesele vin scoțite numai după
sumele reduse și interesele și capitalul se poate depura laolaltă
4. După întârziere motivată de plătire, amendă nu se plătește.
5. La dorință după rate vine incassatorul acasă, ori se pot plăti prin cheque
postal nefrancat.

B) Favorurile extraordinare a împrumuturilor noastre cu depurare
pe quartale:

1. Sunt foarte ieftine, pentru-că suma plătită la enartal se detrage imediat din
datorie și debitorul totdeauna plătește după sta-rea faptică a datoriei interesele.
2. Cvotele aduceau un venit de regulă de 8% și dividenda în urma circulațiunii
scriașe se mai poate urca an de an; asemenea anual se escotentază
3. Cvotele pe lângă abdicere prealabilă se rescumpără în suma lor totală.
4. Un astfel de împrumut se achită cel mult în 2½ ani, după care ori-ce obli-
gământ de plată înceată.

C) Favorurile estraordinare a împrumuturilor noastre ipotecare:

Depurare de 15 ani	4-75%	Depurare de 40 ani	3-15%
" 22	4-0%	" 46	2-98%
" 30	3-75%	" 50	2-85%
" 32	3-50%	" 60	2-65%
" 33	3-30%	" 65	2-33%
" 35	3-25%	" 70	2-30%

După mărimea sumei împrumutate. După mărimea sumei împrumutate.

În plăți se cuprinde nu numai interesele și spesele de ad-
ministrare ci și depurațiunea din capital.

Biouru aradan de informațiuni.

Posesori KLONDA și SZATMÁRY
ARAD, Strada Salacz Nr. 3.

În atențiunea ziditorilor!

Biourul de zidire și magazinul de lemne al între-
prinzătorilor de zidiri

Vollák József és Társa

— Arad, Radnai-út 6 szám. —

Telefon pentru oraș și comitat 65.

Primim ori-ce lucrări de zidire.

precum zidire de case de închiriat, edificii private, vile, etc. în ori-ce stil;
în loc și în provincie, mai departe zidirea respective construirea și aran-
giarea de ghetării, elevatori, magazine și staluri, etc., precum și transfor-
marea de edificii vechi, construirea și vopsirea de frontispicii, uscarea pă-
reților umezi.

Lucrări de ciment și anume: pardoseală de ciment, base de beton,
trepte, boltitură, iescile de ciment și vălăe de adăpat vitele, canaluri de
beton, mine etc.

Lucrări de lemnari, precum: coperișe, construcții de coperișe, ma-
gazine, șopronuri și alte încăperi economice pe lângă garanță de mai mulți ani.
Construirea de coperișe de ciment de lemn pentru prețul cel mai ieftin.

Măsurarea și esportizarea de edificii.

Cu bugeturi servim la dorință gratuit.

Mulțumind pentru încrederea clienților noștri, ne rugăm să vi-o pă-
streze și pe mai departe.

256

Cu deosebit respect:

Vollák József és Társa.

Fabrică de mobile în Arad.

Am onoare a atrage binevoitoarea a-
tențiune a m. on. public asupra

fabricii mele de mobile

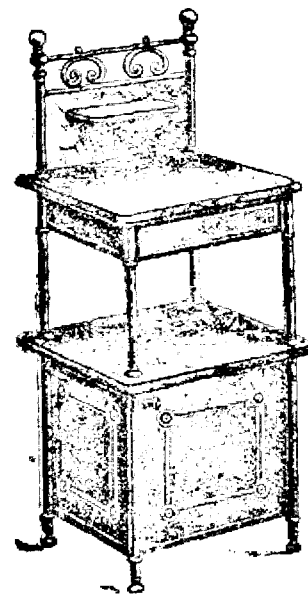
aranjată în

Arad, colțul străzilor Deák Ferencz
și Lázár Vilmos,

unde se pregătesc paturi de fer, mese, du-
lapuri pentru lăzari, cărute pentru copii
executate în modul cel mai artistic. Cu
începerea sezonului recomand moderatorul
de căldură pentru cuptoare, cari le am în
vânzare pentru prețuri culante și executate
foarte cu gust.

Fac la comande noi și provăzute cu
gravuri și desennuri după cerere. Hotelie-
rilor, cafegiilor și proprietarilor de localuri
de vară recomand filigorile mele și scau-
nele mele de grădini fabricate proprii. Se
primesc reparatură de mobile, politură și
vopsire de nou.

Recomandându-ne binevoitorului sprigin
al on. public din loc și din provincie, re-
mănem cu perfectă stimă:

FLEISCHER TESTVÉREK

ARAD,

316

Colțul străzilor Deák Ferencz și Lázár Vilmos.

Țigle Cărămizi

mai departe țigle pentru poduri de case 4 cm. de
groase, țigle pentru fântâni, țigle pentru traverse, și
ori-ce alte țigle necesare la zidiri se fabricăm în can-
titate mare la stabiliment fabricii de țigle și cără-
mizi dela Micalaca. — Proprietar al firmei

Pollák Sándor

— ARAD, BIUROUL CENTRAL. —

298

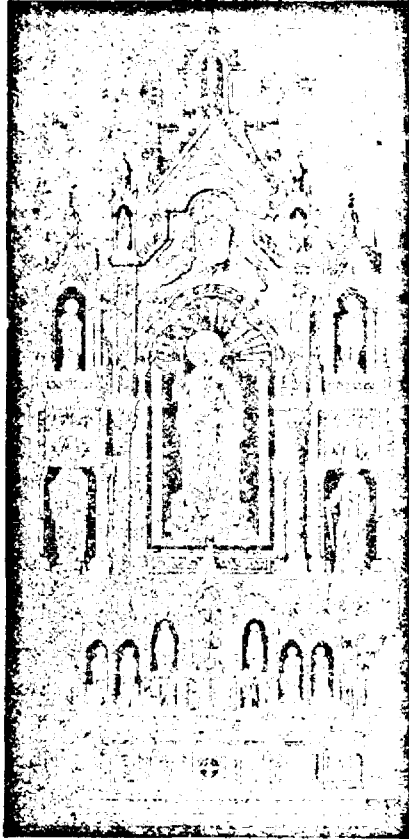
ARAD, Haltér Nr. 1. Telef. 206 și 255

Condițiuni favorabile de plătit, prețuri echitabile.

Primul institut de artă sud-ungar pentru
— zidirea de altare, de sculptură și de aurit.

Temesvár-Józsefváros, vis-à-vis de claustru.

Atrag atențiunea prea onoratei preoțimii și a d-lor
curatori supremi bisericești, că în atelierul meu pre-
gătesc iconostase noi, altare, scaune episcopice și alte

aranjamente complete bisericești.
Pe iconostas pictez nouă
iconi de artă, afară de aceea
auresc și vâpșesc din nou iconostase
vechi. Primesc și vâpșitul de biserică.
Trimit schițe de plan gratuit. La dorință
călătoresc la fața locului pe
spesele mele. Recomand icoanele
mele de relief, peatră masivă cu vâpșeală
polichronică, statue sante de la 60—180 cm.
mărim. *Madonna de Lourdes*,
Inima Mariei de 9 ani bogat
aurite cu vâpșeală polichronică.

De present se pregătește
pe seama bisericii din Kesa-
Mare: *Inima sfântă a lui
Iisus și Madona de Lourdes*
în înălțime de 160 cm.

De serviciu prompt și
echitabil îngrijește:

140 — 52

NAGY NEP. JÁNOS

Temesvár-Józsefváros, Bonnaz-utca 6 sz. (casa proprie).

Telefon 473.

Arnoul Károly urmașul lui Melocco Péter

Fabrică de cement, de piatră artificială de cement, de mozaic
și plăci de marmor roman și venețian, ca întreprindere
pentru zidire de beton. 179 — 15

Temesvár-Józsefváros, Bonnaz-utca Nr. 18.

Plăci de marmor mozaic roman și venețian. Plăci de piatră arti-
ficială cu 4 și 9 ramuri. Lespezi de marmor-mozaic cu 4 și 9 ramuri
pentru pavosarea trotuarelor și la keramit și de curte. Aceste fab-
ricate se pregătesc cu presa hidraulică cu ajutorul presiunii atmosferice
de 300 cm³. Mare deposit de țevi de beton ovale ori rotunde în orice
mărimă. Canalizare din beton concav în praguri încrucișate.
Împiedecarea umezelei edificiilor și pivnițelor. Plăci de acoperiș
pietre artificiale hexaedrice. Reservorii, receptacule de gaz și vase
scădat pentru băi. Tot felul de lucruri de asfalt.

Catalog în limba maghiară și germană gratuit și franco

Nr. Telefonului în loc și în comitat 407

Asortiment de piei de fabrică

al lui

Veisz și Rosenberg

ARAD, Prăvălia principală: Szabadság-tér 1. szám

Cel mai mare asortiment bogat în Ungaria de Sud
tot felul de mărfuri de piele indigene și din străinătate, articole
colii și instrumente pentru călciunari, pielari, compactori, frânari
Lucruri pentru ghetă se pregătesc după măsură în timpul
cel mai scurt și în modul cel mai exact.

Comandele postale se îndeplinesc cu deosebită îngrijire.

De mai multe ori premiat.

Nr. Telefonului 184.

ALOIS PIFFL

Prima fabrică de metale în Timișoara.

TEMESVÁR, Elisabetopole (Erzsébetváros) Str. Hunyady Nr. 14 (Casa proprie).

Specialist în construirea de apeducte

de instalări de băi, de closete engleze sistemul cel mai nou, de canalizare și de închideri ermetice, contra
mirosului neplăcut, invenție proprie, scutită de lege, de aparate pentru spălarea de closete, canale pentru
conducerea apei și apei de ploaie, precum și de closete „Millenium“ complete.

Planuri și bugete se dau la cerere gratuit și pe spesele proprii.

Mai departe fabricare de

317

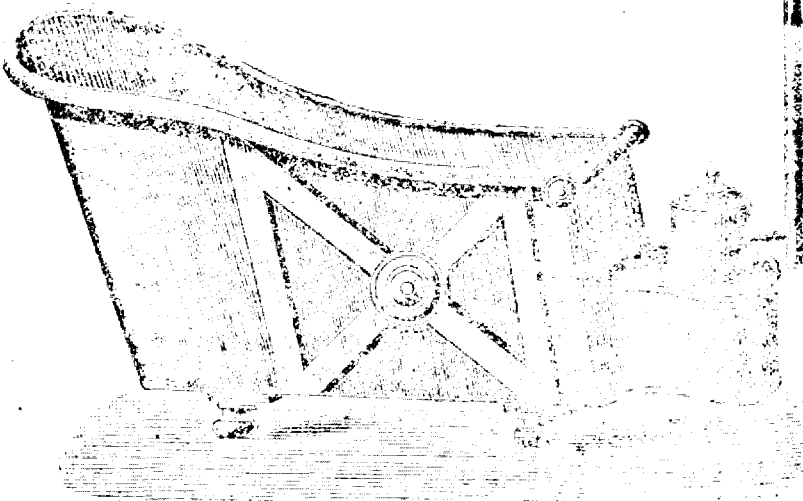
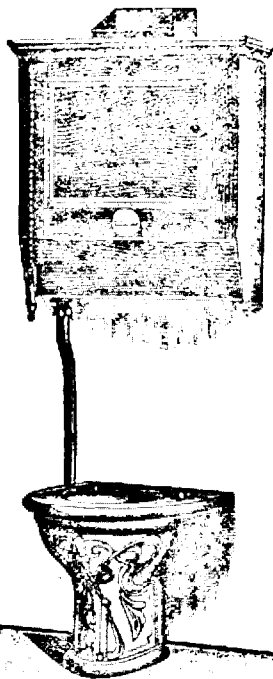
DULAPURI DE GHIATA

de mărfuri de metal, unelte de culină, căzi de băi și de băeți, scaune de băi cu
aparat de încălzit sistemul cel mai nou,
de ornamente de zinc de tot felul,
litere de metal turnate și table de
inscripții de metal, precum și sigile
și embleme de cupru (aramă), mesing
și tinichea etc.

Liste cu prețuri stau la dispoziție gratuit.

Cu deosebită simă:

ALOIS PIFFL.

centenarului al 4-lea al lui Ștefan-cel-Mare. Artistul german reproduce două frumoase scene din Vrancea, dela Bîrsești.

Muzica grecească. D. Paul Tannery examinează motivele pe baza cărora s'ar putea pune în discuție autenticitatea unui opuscul, atribuit lui Euclide, în care se ocupă de împărțirea geometrică a regulei (sau canonului) după care se determină lungimile coardelor lirei grecești.

Arată că împărțirea dată de cele două probleme din urmă este în contradicție, din punct de vedere tehnic, cu ceea ce procede. Încheie, însă, că aceste două proporții sunt o adăugare a unui text mai vechiu.

Motive luate din istoria muzicii grecești, îngăduie să plasăm această adăugare înaintea lui Ptolemeu.

În ceea ce privește restul însă, — zice „Le Temps“ — d. Tannery admite tocmai din conștiință anterior lui Euclide și că autorul făcea probabil din cercul Academiei lui Platon. Insistă mai ales asupra punctului că întregul și demonstrațiile cuprind greșeli și neapăsări ce foarte greu s'ar putea atribui lui Euclide, și dovedește, de pe altă parte, prin texte și prin similitudine până acum, că demonstrațiile aritmetice, sub formă geometrică, formau un corp doctrinal foarte dezvoltat, încă de pe la începutul secolului al IV-lea înainte de Christos.

Un literat elvețian. „Le Temps“ anunță că cantonul Soleure din Elveția a murit un bătrân de septuagenar, Joseph Joachim, care a fost un literat strălucit. Era de patru-zeci de ani și avea decât o învățătură rudimentară. Fiind un corespondent local de un mic ziar elvețian, Joseph Joachim prinse gust să scrie. Devenind corespondentul ziarelor principale, scrierile sale apăsă romane în care descria viața la țară cu un realism surprinzător. Capo d'opera a lui „Les Frères“, roman publicat în 1891, prin care se răspândi faima.

Joseph Joachim nu se lăsă de munca cântării și spre sfârșitul vieții, lucrările sale literare pierdură din calitate. Cu toate acestea el rămânând tot un scriitor producător și original.

Statistica învățământului rural din România. A apărut statistica învățământului primar în mediul rural și urban pe 1901—1902.

Recensământul copiilor în vîrstă de școală în comunele rurale, făcut în primăvara anului 1902, ne dă cifre de 724.093, număr care se împarte în 389.777 băieți, 338.316 fete. Față de recensământul din 1901, avem un spor de 13.117 copii.

După naționalitate, copiii sunt 717 mii și jumătate români, (384.242 băieți, 333.335 fete) și 142.6 străini (5.535 băieți și 4961 fete).

Freecventarea elevilor în școlile rurale se face astfel pentru anul școlar 1901—1902: în școlile rurale 292.976 elevi, din cari: 142.027 băieți și 59.949 fete. În anul școlar trecut (1900—1901) se înscrișese 282 mii 225 elevi, adică un spor de 10.751 elevi.

Numărul elevilor promoși atât din mediul rural cât și din cel urban n'au urmat regulat, este de 132.335 băieți și 26.601 fete.

Școlile rurale au dat un număr de 12.847 absolvenți, din cari 11.411 băieți și 1436 fete. Pentru anul școlar 1900—1901 avem un spor de 334 absolvenți.

În medie de județe avem deci câte 402 absolvenți de școală rurală completă. Raportând la populație, avem 12.847 absolvenți la cifra populației rurale din România din Decembrie 1899 (5.956.690), adică avem ca la 1000 locuitori avem doi absolvenți de școală.

Din toate aceste cifre, trebuiesc apropiate următoarele două: numărul copiilor buni de școală este de 1.093, numărul copiilor cari frecventă școala este de 1.976.

Englezul filo-japonez. Scena s'a întâmplat la gara din Tokio. Pe timpul, când un tren de transport avea să plece, stăteau doi Englezi să se dămă pe peron și cu strigăte însuflețite de „salutați“ salutau soldații japonezi, cari plecau la război. Când trenul s'a pus în mișcare, unul din cei doi Englezi a scos batista, și a început să cânte o legă de virful bastonului și astfel să se răzbească și cu un steag, semn de adio soldaților cari voioși plecaseră la vapoare pentru a fi

transportați în Mandșuria. Atunci deodată un tânăr japonez se apropie de Englez căruia îi zise:

— Pune jos bastista! Nu este cuviincios a saluta pe soldații japonezi cu batista albă.

Englezul însă n'a venit în perplexitate ci scoțându-și briceagul și-a tăiat degetul și astfel a picurat căți-va stropi pe batistă.

— Vezi, acum nu e alb steagul meu!... răspunse englezul și făcându-l mai departe strigând mereu banzaï. Mulțimea a primit cu însuflețire enormă acest fel de manifestațiune frapantă a simpatilor Englezului filo-japonez.

Stângerea focului cu vin. Zilele trecute s'a iscat în crîșma din comuna Barăntalu un foc mic. Ne fiind la îndemână apă destulă pentru stingerea focului, care amenința să ia proporții tot mai mari, unul oaspe de-odată îi veni în minte ideea mîntuitoare de a stinge focul cu vin, că d'acesta, doar este destul în pivniță, — cugeta veselul sfetnic. Crîșmarul nici nu s'a pus mult pe gînduri, ci dete poruncă să se scoată o bute, și se începu localizarea cu liquidul, care tot atât de bine a cîntropit flăcările mistuitoare, pe cum stînge setea celor-ce sunt foarte obișnuiți cu fluidul lui Barch.

„La Tribune russe“, organul revoluționarilor ruși declară că omorul lui Plehve se datorește organizației de luptă a partidului și că s'îi ia răspunderea întreagă și cea mai nemărginită a faptului înaintea istoriei și a conștiinței națiunilor civilizate. Faptul nu e ceva izolat, nici opera unui ins. Partidul s'a hotărît, după matură cugetare, a pune sfîrșit politicii urmate de adevăratul autocrat al Rusiei, cum a făcut sau încercat a face și cu alții: pentru Sipiaghin, pentru Obolensky, călăul țeranilor, pentru ucigașul lucrătorilor, Bog Lanovic, etc. Partidul declară că urmează tactica grupărei vechi a „Narodnaiei Volia“, în care, acum un sfert de veac, Mara și Enpels vedeau înainte mergătoarea revoluției universale.

În jurul uciderii lui Plehve. Pe baza informației lui „Echo de Paris“ se vestește din Paris, că poliția a reușit să stabilească identitatea persoanei ucigașului, dar numele lui este ținut încă în secret, din cauza cercetării mai departe în afacerea omorului. Sâmbătă s'au făcut alte două dețineri.

La curtea țarului nici acum nu este hotărît, cine va fi urmașul lui Plehve. Se spune, că țarul va convoca în scopul acesta un consiliu intim la care vor lua parte prinții *Trubetskoi*, *Pobiedonosceff*, contele *Seremetiev*, marele duce *Sergie*, care este un favorit al țarului. Acești patru sunt stâlpii cei mai puternici ai partidului reacționar dela curtea țarină. Un șef al acestui partid a prezentat țarului memoriul decedatului redactor al ziarului „*Moskovskia Viedomoski*“, *Katkov*, scris înainte de asta cu 25 ani și adresat țarului Alexandru II. În acest memoriu Katkov atacă foarte vehement partidul revoluționar, făcînd atent pe țar, să nu cedeze teroristilor, pentru-că asta ar fi fatal pentru imperiul rusec. În conferința intimă a partidului reacționar se va discuta între altele și asupra chestiei înființării unui minister de poliție, ceea-ce la curte se considera ca fapt complinit, fiind designat ca șef al acestui departament generalul *Kleigel*, care din cauza măcelării studenților cu ocaziunea demonstrațiilor, este foarte urgisit în Rusia.

Din incidentul omoririi ministrului Plehve, ziarul *Matin* face o statistică a omorurilor mai însemnate și întemplate în decurs de 25 de ani în Rusia. La 21 Febr. 1879 a fost ucis guvernorul suprem de Charkov, prințul Alexis *Kropotkin*. La 1 Dec. 1879 a încercat Hartmann un omor cu bomba asupra țarului Alexandru II. când acesta călătorea la Moscova. La 17 Febr. 1880 s'a întemplat o explozie în sala mare a gardei în palatul de iarnă, cu care ocaziune mai mulți soldați și-au pierdut viața. La 13 Martie 1881 a fost omorît țarul Alexandru II. Țarul, cum știm, a fost aruncat în aer împreună cu trăsura sa, — ca bunăoară acum Plehve — în momentul când trecea pe lângă canalul Sf. Ecaterina. La 17 Dec. 1883 a fost comis un atentat asupra trăsorei țarului Alexandru III, când a călătorit la Gacina. La 28 Dec. 1883 a fost omorît colonelul de poliție *Sondeikin*. La 13 Martie 1887, atentat asupra trăsorei părechel imperiale, în apropierea garei Varșoviei. Bomba n'a produs nici o stricăciune de astădată. La

29 Oct. 1888 a fost încercată aruncarea în aer a podului, peste care avea să treacă trenul cu familia imperială. La 18 Aprilie 1902 a fost ucis ministrul de interne Sipiaghin. La 28 Iulie 1904 a fost ucis guvernorul Finlandei Bobricov. La 21 Iulie 1904 o bombă bine aruncată a stins vieța ministrului de interne Plehve. Frumoasă statistică cea drept, dar totodată și foarte instructivă pentru cercurile dătătoare de ton în Rusia. Și par'că aud pe cutare revoluționar strigînd, să se audă în întreaga Rusie: longus est ordo idem sequentium.

Arderea arsenalului din Toulon. Duminecă a izbucnit în arsenalul din Toulon (Francia) un foc, care abia Marți seara a putut fi localizat. La stingere au primit rîni grele mai mult ca 100 soldați. Paguba se urcă la două milioane coroane.

Incendiul unui café chantant, peste 20 victime. Se telegrafează din Constantinopol, că în noaptea precedentă un incendiu a distrus locul unei café chantant la Galata.

Până acuma au fost scoase 8 cadavre carbonizate. Se crede că numărul victimelor trece de 20.

Redactor deținut. Din Kopenhaga se vestește, că redactorul ziarului „*Klokken*“ a fost deținut din cauza unui articol referitor la omorirea ministrului rus Plehve, cu tendință anti-rusească, făcîndu-se în el aluziune ofensătoare și la persoana țarului. Deținerea s'a făcut la dorința agenților secreți ruși, ear redactorul va fi dat în judecată pentru vătămarea unui domnitor, care este în relațiuni amicale cu domnitorul Danemarcei. — Azi-mîne persoana țarului va ajunge să fie „sfîntă“ și afară de hotarele Rusiei, ear agenții secreți ai ei vor cutriera toate țările și unde vor afla lipsă de respect față de țarul atotputernic, vor pretinde simplu pe baza unor relațiuni de prietenie între casele domnitoare pedepsirea crimei de lesa majestate a Țarului alb. Asta ne face să presupunem cel puțin cazul din Kopenhaga.

Premiu de 720.000 coroane celui mai bun profet al vremii. Din Washington aduce cablul o știre de tot curioasă despre o propunere a unui senato californian, care a recomandat publicarea unui premiu de 720.000 coroane pentru acel proroc al vremurilor, care cu o sigurață exactă și infalibilă poate face prognoza timpului cu săptămîni înainte. Asupra propunerii încă nu s'a votat, și cum America este țara extremelor, nu este imposibil ca să nu se adopte. Pagubă numai că a murit Falb, și împreună cu el s'a stins oracolul modern.

Un mare ziar francez în apunere. Când-va era „*Petit Journal*“ cel mai răspîdit și cel mai popular ziar în Francia. Acest ziar era la început redactat pentru popor cu conținut bogat și ales, potrivit cercului de cunoștință al poporului. În el se făcea senzație dar pentru aceea era și iubitor de adevăr. De aceea a și devenit mare. Mai tîrziu redactorul șef a venit în conflict cu comitetul redacțional, așa că ziarul mereu a început să decadă, să publice de multe ori neadevăruri date de gol, și să se pună în serviciul reacției militare. Astfel numărul abonațiilor s'îi, care până în timpul mai nou a atins cifra de un milion, a început să scadă repede. Din cauza asta a izbucnit criza ziarului, silind direcțiunea pe redactorul Judet să abdică.

Intrunire. Prin Septembrie se va ține în districtul Ticino, (Elveția) o întrunire la care vor lua parte: grupurile autonome socialiste italiene și socialistii austriaci și mulți deputați.

În această întrunire se vor lua hotărîri în privința situațiunei politice a Italiei și Austriei.

Metod muncălesc. Din Berlin se anunță următoarele: Vorwärts scrie, că agentul diplomatic rus la Vatican după omorirea lui Plehve a publicat în numele preoților poloni din Roma un manifest, trimițendu-i tuturor șefilor de partid poloni. Scopul agentului diplomatic era să spioneze după aderenții propagandei litvane pentru a-i putea da pe mîinile poliției. Manilov a isbutit să facă lista tuturor partizanilor propagandei mituind pe factorii postali Vorwärts pretinde, că Manilov era pe acel timp ajutat în persecutarea priorului polon Guiscard și de cardinalul Rampolla.

— **Proiect de constituție rusă pierdut și carăși găsit.** Din Kopenhaga se anunță, că acolo s'a găsit un proiect de constituție încă de pe timpul împăratului Alexandru II. Despre acest document scrie ziaristul din Kopenhaga Carl Mussmann următoarele pe baza informațiilor primite dela proprietarul acestui proiect:

„La 1879 un funcționar superior și de mare influență a slevat chestia reformei constituționale, prezentând împăratului Alexandru II un memoriu asupra acestei chestiuni. Țarul s'a ocupat fundamental cu această chestie atât de importantă pentru dezvoltarea socială, politică, națională și intelectuală a Rusiei. În general împăratul l-a și adoptat, recomandând proiectul și fiului său, Alexandru III să se ocupe cu el.

Acest memoriu a fost făcut cunoscut și mai multor ministri, și bărbați de stat rușești. În anul următor țarul a retrimis memoriul autorului său cu provocarea să facă în el unele schimbări, de oare-ce împăratul n'a voit să audă despre reprezentațiune națională.

Între aceia a fost omorât Alexandru II și astfel memoriul s'a dat uitării. Unii dintre bărbații de stat actuali ai Rusiei cunosc acel proiect; la provocarea lor guvernul a început să dea în urma prețiosului document, care nu era nicăiri. Fiind în viață și fiul redactorului-autor al proiectului, care de prezent trăiește în Kopenhaga, a fost provocat și acesta să caute printre hârtiile părintelui său după document, care de fapt a și fost găsit. Pe marginea manuscriptului de 30 pagini și împăratul Alexandru II a făcut câte-va însemnări. Pe coperta manuscriptului a scris Țarul și datul, când a cetit acest proiect: *Moscova 29 August 1879.* Pe pagina ultimă se află semnatura tuturor ministrilor și bărbaților de stat, prin a căror mână a trecut acest document. Mussmann în fine a riscat afirmațiunea, că memoriul probabil din acel motiv a devenit atât de urgent, că guvernul rus voește să adune date pentru un fel de constituțiune, care ar avea să fie într'oduse imediat după terminarea războiului ruso-japonez (?)

— **Un hotel grandios.** În Washington se clădește un hotel, care poate va fi cel mai frumos din lume.

Hotelul va avea 1000 de camere luxos mobilate, instalații de băi și o spațioasă grădină de iarnă cu o seră de palmieri.

Cel mai frumos lucru însă va fi biblioteca. Ea va cuprinde 25 de mii volume.

— **Atragem atențiunea binevoitoare a p. t. public de dame asupra inseratului dlui Hauer Lajos** farmacist în ARAD (Pécskai-út).

— **Recomandăm în deosebită atențiune a publicului românesc** prăvălia și atelierul dlui *Hartmann Pál* (Boros Béni-tér nr. 161 em. 14) de porțelan și maiolica. Aci se primesc colorări și pictare de vase de porțelan și maiolica după dorință. Aci se pot căpăta tot felul de vase de prânz, de dejun, de teă etc.

Recomandăm în binevoitoare atențiune a on. public *biuroul de zidire al d-lor Cioban și Nadra maeștrii zidari diplomați strada Deák-Ferencz Nr. 34.* care primește tot felul de lucrări aparținătoare branșei dumnealor.

Recomandăm spre binevoitoare atențiune a st. noștri cetitori inserția de mai jos a dlui *Pollák Sándor.*

Telegramele zilei.

Paris. Alegerile pentru consiliile generale, în balotagiu, au dat ca rezultat 67 ministeriali aleși, 17 anti-ministeriali și 8 conservatori.

Ministerialii au câștigat 17 scaune și au pierdut 8.

Printre aceia cari au căzut la alegeri este și fostul ministru Cavaignac.

Constantinopol. Răspunsul Porței la cererea ambasadelor rusă și austro-ungară în privința creșterii numărului ofițerilor străini din gendarmeria macedoneană, declară că nu găsește necesar această creștere.

Sofia. Refugiații bulgari, originari din Macedonia, s'au reîntors la vetrele lor aproape toți.

Un număr de 5400 refugiați din vilaetul Adrianopol cari au făcut semănături pe terenuri închiriate în Bulgaria, așteaptă rezultatul recoltei pentru a se reîntoarce și ei la vetrele lor. Termenul însă de reîntoarcere acordat de Poartă fiind expirat, guvernul bulgar a făcut demersuri pe lângă Poartă pentru prelungire termenului.

Washington. Agenția Reuter află că ministrul de Stat la afacerile străine Hay a declarat ministrului Turciei că răbdarea guvernului american este aproape epuizată.

Tuon. Pagubele pricinuite de incendiul dela arsenalul marinei se evaluează la suma de două milioane.

Belgrad. Față cu insuficiența recoltei, guvernul a prohibit cu începere de astăzi exportul porumbului, a mălaiului și a fânului.

Bibliografii.

A apărut:

„**Biserica și podul din Borzești,**”

de Dr. C. I. Istrati.

precum și o ochire relativă la bisericile zidite de Stefan cel mare. Cartea e înzestrată cu 49 chipuri bine reproduse și se expediază contra Lei 3.50 de către librăria de depozitară C. Sfetea din București, franco și recomandat.

A apărut:

În editura Librăriei C. Sfetea București George Coșbuc Crestomație pentru toți Românii Prețul 90 bani.

POSTA ADMINISTRAȚIEI.

Dr. G. C. Beiuș. Am aflat greșala. Abonamentul pe III Quart. e achitat.

INSERTIUNI ȘI RECLAME.

BRAUN GUSTÁV
măsar.

Arad, Petöfi-utca 11 sz.

Primește tot felul de lucru aparținător branșei sale, executat în modul cel mai constiențios și cinstit.

Rog spriginul prețios al p. on. public, rămân

Cu stimă:

BRAUN GUSTÁV
măstru măsar.

331

Prăvălia de fer și deosebite instrumente

a

Fraților Berta

(Berta-Testvérek)

Arad, Andrásy-tér 3.

Telefon 386.

Telefon 386.

Deposit bogat în fer și mărfuri de metal, în diferite instrumente, în ferărită pen'ru mobile

și ediții, cuploare de fer de *Meiding* de primul rang. Mașine pentru bucătăria de Olanda elegantă și litaj pentru economia de casă, pentru ghiață.

Arme Ferlach și Piper, puște pentru Monopol de vânzare a coaselor de *rabás Béla* și a pompelor de stropire peronosporei pe lângă o garanță de Instrumente de vierit etc.

Foarfece engleze Solingene veritabile filuri și briciuri,

Deposit exclusiv **AHO**

Pe seama ținuturilor ungare unicul deposit strului de argint: V pentru cuploare,

Comandele din provincie se efectuează prețurile ieftine de zi.

Stabiliment de Hydrotherapie

„**Wällischhof.**”

Stațiune de tren și poștă Maria — Euzersdorf, 30 min. de Viena.

Arangiamet modern

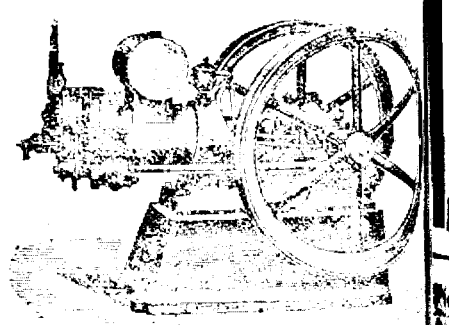
(pe lângă hydrotherapie complete electrice, de aer de soare, masajare, gimnastică svedă etc).

Prețuri moderate

Cu prospecte și informații detaliate stă la dispoziție direcțiunea dicul stabilimentului: Dr. Marius S.

Numărul Telefonului 86

Birou de mecanica și atelier de
Intreprindere de instalații
de gaz și apă caldă.

BEER ISTVÁN

inginer privat.

TEMESVÁR-JÓZSEFVÁROS,

Tot felul de instalații de încălzire de ori-ce sistem, deposit de instalații de băi și closete.

Executare specialistă de reparare de mașine și cazane.

Planuri și bugete gratuite

Numărul Telefonului 86

Editor-proprietar: George Nichia
Redactor responsabil: Ioan Russu-Sirina

Am onoare a aduce la binevoitoare cunoștință, că am deschis în Arad-Belváros strada Választó Nr. 30 (în casa proprie) atelier

de măsurit pentru zidiri și mobile,

unde pregătesc lucrările aparținătoare acestei branșe pe lângă cele mai ieftine prețuri în modul cel mai culant.

Primesc lucrări aparținătoare branșei mele, anume lucrări de măsurit la zidiri lucrări ori reparări de mobile după moda cea mai nouă

în modul cel mai bun executate și pe lângă prețurile cele mai ieftine.

Experiențele de mai mulți ani, făcute în fabrica lui *tfj. Ceiler István*, precum și folosirea de lemn uscat și cel mai bun nu adus în poziția aceea plăcută, mă înclin să satisfac ori-cărei comande.

Recomandându-mă spriginului binevoitor al p. t. public,

rămân cu stimă:

Pápay Lajos,
măestru-măsar.

Am onoare a aduce la binevoitoarea cunoștință a p. t. publicului din Arad și jur, că am deschis în **Arad, strada Batthány Nr. 38.**

o prăvălie pentru

picțatul de firme și pentru vopsit.

Primesc pentru prețurile cele mai moderate picțarea de firme, adrese, de embleme pe sticlă, lemn, tînichia, pânză etc. dela cea mai simplă până la cea mai artistică, precum și vopsiri de *biserici* etc.

Inscripții pe steaguri, monograme, embleme familiare pregătesc prompt și pentru prețuri senzațional de echitabile.

Primesc mai departe vopsirea mai simplă, și mai artistică pentru prețuri solide.

Pentru lucru de vopsire pe seama domnilor arhitecți prețuri separate avantajoase.

Când rog spriginul și încrederea p. t. public, totodată promit că pentru lucrul pregătit la mine cu conștiințioasă și punctualitate primesc toată garanța.

Rămân cu deosebită stimă:

Kondorossy Imre,
pictor de firme și vopsitor.

Tuschák Vilmos,

argintar.

ARAD, Batthányi-utca 23, I em. 8 ajtó.

Primesc ori-ce fel de lucru aparținător acestei branșe pentru prețurile cele mai moderate și pe execuțiunea cea mai bună.

Apă minerală naturală cu efect vindecător.

Apă acră de Boholt

o recreatoare, curată ca cristalul și cu efect vindecător.

Amestecată cu vin ori sirup dă o beutură plăcută și recreatoare.

0 sticlă mare (2 litre) 26 filerl

0 sticlă mică (1 litru) 18 filerl.

Se poate comanda și furnisa la locuința dela

Hartmann Samu

magazin de ferarie și coloniale

ARAD, Boros Béni-tér I. Telefon Nr. 373

Comande din provincie se efectuează prompt și echitabil.

311

Apă minerală naturală cu efect vindecător.

FISCHER KÁROLY

fabricator de pânze pe drot, de impletituri de drot, de site și de funduri de drot de oțel pentru paturi.

ARAD, József főherceg-ut 8. szám.

Recomandă diferitele sale fabricate de pânză de drot (de cupru (aramă), fer și de pânză de drot suflat cu ține, care ce află în deposit) mai ales pentru mori, fabrici și pentru scopuri economice, recomand de asemenea sitele pentru ciururile ventilatoare Bacher.

Pregătesc impletituri de drot pentru îngrădit grădini, parcuri, curți pentru găini și păduri de sălbătăciuni, construiesc ciururi (potreacuri) de ales petricele, năsip și carbuni de peatră pentru scopuri de zidire, de mine, de grădinărit, grilaje pentru ferestre la pivnițe și magazine, receptori de schintei pentru coșuri la locomotive și de fabrică.

230

Funduri de drot de oțel pentru paturi, cari pentru putința de a se ținea curate sunt foarte recomandabile. Diferite site de păr, fer, cupru (aramă) și mătasa, coșuri pentru tabac și site pentru cernut, precum și tot felul de obiecte neînșirate aci se pregătesc și construiesc în calitate cea mai bună pentru prețuri moderate.

CIOBAN și NADRA

măestru zidar diplomat.

ARAD, Deák Ferencz-utca 34 sz.

Avem onoare a aduce la cunoștința p. t. public ziditor, că sub firma de mai sus am deschis

un birou de zidire

Primim tot felul de lucrări de zidit și anume: zidiri noi, transformări de zidiri vechi, construirea de frontispicii cu materie ori fără materie atât în loc cât și în provincie, pentru garanță de 3 ani.

Primim construiți de planuri, faceri de buget pentru prețuri foarte ieftine.

299

Cu toată stima:

CIOBAN și NADRA.

